

DZIENNIK URZĘDOWY

Województwa Sandomierskiego

w Radomiu dnia 26. Lipca 1829

Bont civis est, nosse instituta et leges civitatis, tisquo obtemperare.

Wydział Skarbu Sekcya Ekonomiczna Nro. 33,646.

KOMMISSYA WOJEWÓDZTWA SANDÓMIERSKIEGO.

OBWIESZCZENIE.

Gdy ceny na pszenicę przez zadłużonych Dzierzawców Dóbr Rządowych Towarzystwa Wyróbów Zbożowych w Warszawie według punktu 3. Reskryptu Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 9. Sierpnia r. z. Nro. 48,901/10,462. ogłoszonego, w Dzienniku Woiewódzkim tutejszego Woiewództwa pod Nrami 37. 38. i 39. w roku 1828. wysłtym stanowić się mające, okazały się dla tychże Dzierzawców niepowabneui, i dla tego właśnie żaden z nich pszenicy Towarzystwu Wyróbów Zbożowych nie dostawił, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu powodowana żądaniem Rady stanowczey Towarzystwa Wyróbów Zbożowych zezwoliła, aby Towarzystwo to o cenie dostawić się mającay przez Dzierzawców Dóbr Rządowych pszenicy, samo z temiż Dzierzawcami umawiało się, i wydane im na dostawę téy przez rzeczone Towarzystwo kwity sznurowe w Kassach Głównych Woiewódzkich na kompensatę zaległości rat dzierzawnych pro 1822/29. były przyjmowane, a tym celem poleciła przez Reskrypt swój z dnia 3. Czerwca b. r. Nr. 33,646/6,841 exekucye takowych zaległości do 8. tygodni wstrzymać; zawiadamiając o tym Kommissya Woiewódzka wszystkich Dzierzawców, wzywa, aby gdy każdy z nich ma dostateczną o zaległościach przez siebie Skarbowi publicznemu winnych wiadomość z obrachonku przez Sekcya Ekonomiczną Kommissyi Woiewódzkię z nim dopełnionego, nie opóźniali się z podanę przez Rząd sposobności uiszczenia takowych korzystać, i niezwłocznie w układy z Towarzystwem Wyróbów krajowych o dostarczenie pszenicy wchodzili, takową dostawiali, a używane na to kwity sznurowe z Towarzystwa pieczęcią jego opatrzone, Kommissyi Woiewódzkię dla zarządzenia z nich kompensaty zaległości składali.

Zaraz bowiem po upływie 8. tygodni od daty dościa do wiadomości wszystkich niniejszego Rozporządzenia kroki exekucyjne do zadłużonych z wszelką sprężystością ponowione będą.

Dla usunięcia wątpliwości Kommissya Woiewódzka objaśnia tu: że Rozporządzenie powyższe nie rozciąga się do raty Czerwcowej z roku bieżącego, za którą przewidziane kroki exekucyjne ciągle będą popierane,

Radom dnia 1. Lipca 1829 r.

Prezes DEBOLI.

Sekretarz Jlny R. Roszkowski.

Wydział Woyny Sekeya Policji Nr. 32,328.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA SANDOMIERSKIEGO.

Gdy niekiedy wydarzać się może, iż z pomiędzy kilku osób razem transportowanych jedna lub więcej w drodze albo na Stacji zachoruje, przez co cały transport opóźnia się, i szkodliwe skutki z tąd wypływać mogą; Kommissya Woiewódzka w myśl Reskryptu Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji z dnia 10. Czerwca r. b. Nro. 3,867/1,507. z odniesieniem się do ogólnych Urządzeń z dnia 8. Sierpnia 1823 r. Nro. 32,202. w Dzienniku Woiewódzkim Nro. 32. umieszczonych, informuje Wójtów Gmin, Prezydentów i Burmistrzów Miast, mianowicie utrzymujących Stacje transportowe; iż w wydarzeniach takich, należy chorą osobę zatrzymać, przyczynę zatrzymania na karcie drożnej zanotować, i dalszego transportu innych osób niewstrzymywać.

Że zaś niekiedy wydarzać się mogą choroby udane, i umyślnie wyszukane, utrzymujący Stacją transportową, przeto obowiązani są przekonywać się z wszelką dokładnością, o stanie chorego i do udzielenia opinii wezwać Lekarza, lub w braku tego chorą osobę do tego miejsca dostawić, gdzie Lekarz znajduje się, niezbaczając iednakże z przepisanej drogi; rozumie się zaś samo przez się, że choremu należy zapewnić przyzwoite opatrzenie, iako to: Lekarza, lekarstwa i lepsze utrzymanie w miarę miejscowej możności gdzie wydarzenie nastąpi.

Radom dnia 29. Czerwca 1829 r.

Prezes DEBOLI.

Sekretarz Jlny R. Roszkowski.

Nro. 1,449.

w Radomiu dnia 30. Czerwca 1829 r.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego
Woiewództwa Sandomierskiego.

Gdy w dopełnieniu Art: 86. Prawa Seymowego o Towarzystwie Kredy-

towém §. 92. 93. i 94. Instrukcyi dla Władz Towarzystwa przez Rząd przepisanej, potrzebna zawsze jest pewna liczba Administratorów zdalnych na zawołanie i użycie Dyrekcyi Szczegółowej, a to tem bardziej że z doświadczenia kilkukrotnego pokazało się, że następczający się w moment zaprowadzania Administracyi przez Radcę delegowanego kandydaci na Administratorów, często bardzo zawodzą zaufanie w sobie położone Władzy, przez niezdolność lub niepowodowanie się rozkazom sobie przez Dyrekcyą Szczegółową wydanym; z tego względu Dyrekcyja Szczegółowa bywa wystawioną nie tylko na utrudzające z niesforności Administratorami korespondencye, lecz nadto jeszcze na nieprzyjemności poszukiwania z majątku lub osoby szkód dla Towarzystwa zarządzonych. Chcąc przeto uniknąć téj nieprzyjemności osądziła Dyrekcyja Szczegółowa za rzecz własną wezwać niniejszą odezwą kandydatów na Administratorów aby się w Biórze Dyrekcyi Szczegółowej w Radomiu osobiście stawili, wyznaczając czas do tego od 1. Stycznia do ostatniego Lutego, iak niemniej od 1. Lipca do ostatniego Sierpnia w każdym roku opatrzeni w dowody.

1. Gdzie stałe mają zamieszkanie.
2. Jakiemu zawodowi poprzednio oddanemi byli.
3. Świadcstwo Władz od których dependowali.
 - a) Znaomości gospodarskiéy.
 - b) Dobréy konduity i poczciwego barakteru.
4. Że mogą dysponować dowolnie sobą nie będąc w żadnych innych obowiązkach prywatnych lub publicznych, nakoniec że nie są pod odpowiedzialnością Władzy Sądowej z okazji zarzutu iakiego politycznego lub Kryminalnego. Powyższemi kwalifikacyami opatrzeni kandydaci, w terminach przepisanych i miejscu stawić się mają, gdzie po przejrzeniu przez Dyrekcyą Szczegółową złożonych dowodów, jeżeli te dostateczne uznane będą, wykonają przysięgę dla zaręczenia że powierzoną sobie Administracyą dóbr podług sumienia i z pożytkiem dla Towarzystwa iak największym sprawować będą.

Poczem odbiorą tak dowód zaświadczący wykonaną przysięgę iak niemniej że przez Dyrekcyą Szczegółową za zdolnych do Administrowania dobrami są nznanemi. Ponieważ zaś całe stowarzyszenie kredytowe obemyja całe Woiewództwo Sandomierskie, życzeniem jest Dyrekcyi Szczegółowej aby w każdym Obwodzie kilka podobnych indywiduów do potrzebnego użycia mieć mogła.

Prezes Horoch.

Pisarz Januszewicz.

Instrukcja Policyjno-Lekarska.

(Dalszy ciąg)

- b) Resztę na pozór zdrowego bydła, z tegoż stanowiska przeprowadzić również w inne miejsce; także każdą sztukę w szczególności jedną od drugiej w oddaleniu kilku kroków, pojedynczo uwiązać, i przez dni dwanaście na obserwacji zostawić; oborę zaś w której toż bydło stało zamknąć na klucz, aż do czasu mającego się skuteczniej oczyszczenia.
- c) Jeżeli między bydłem tak odosobnionem, po upłynieniu dni dwanaście choroba się nie okaże, wówczas uważać je należy za wolne od zarazy.
- d) Do dozoru odosobnionego bydła przeznaczyć człowieka niemającego żadnego związku z bydłem chorą, który przez dni dwanaście w miejscu swego przeznaczenia pozostać i w tym ciągu wszelkiego towarzystwa z innymi ludźmi wystrzegać się winien.
- e) Żywność i inne rzeczy dla tegoż człowieka potrzebne, iako też karm dla bydła, należy składać w miejscu odległym o kilkanaście kroków od pobytu bydła, i z tąd usługujący podeyrzanemu bydłu, takowe przedmioty zabierać ma.

§. 38.

Kiedy w wielkiej trzodzie zaraza już u kilku sztuk bydła wybuchła, należy:

- a) Z bydłem chorem i sztukami po obu stronach tegoż w stanowiskach najbliższych stojącymi postąpić jak w §§. 33. 34. 37. lit: a. powiedziano.
- b) Resztę trzody zaś podzielić na gromadki, złożone z pięciu do dziesięciu sztuk bydła.
- c) Każdą z tych gromadek umieścić osobno wraz z posługaczem w sposób w §. 37. lit: b. i d. podany.
- d) Każda tak odosobniona gromadka bydła przez dni dwanaście pod ścisłą obserwacją zostawać ma, po upłynieniu którego przeciągu czasu, jeżeli się choroba nie okaże, uważa się trzodę za zdrową.
- e) Skoro w którejkolwiek z tych gromadek okażą się znaki zarazy bydłowej, całą gromadkę zniszczyć należy, lub jeżeli właściciel na to zezwolić nie chce, przeprowadzić chorą sztukę bydła, w miejsce odległe, tamże zabić, głęboko zakopać; od tego zaś dnia gromadkę w której chorą sztukę bydła dostrzeżono znowu przez dni dwanaście obserwować, postępując tymże sposobem z każdą sztuką bydła, która w tej gromadce następnie zachoruje.

2. Kiedy zaraza wybuchła już u wielu sztuk bydła, i w wielu miejscach, w ówczas należy;

§. 39.

Przerwać związek nie tylko pojedynczych miejsc zarażonych jednych z drugimi, ale nawet całych zarażonych okolic ze zdrowymi.

§. 40.

Za obręb zabudowań w których zaraza panuje, tychże mieszkańcy wychodzić nie powinni, i należyce rozstawiona straż ma tego dopilnować i razem odbierać to wszystko, co jest potrzebnem do wyżywienia zamkniętych ludzi i bydła.

§. 41.

Z obory w której się już zaraza wszczęła, przeprowadzić bydła zdrowe i postąpić z nimi wedle §. 37. lit: b. d. e. chore zaś zostawić w oborze, lub co lepiej przeprowadzić do lazaretu.

§. 42.

Urządzić lazaret, do czego oborę lub stodołę, albo szopę o podał od wsi położoną i w oddaleniu kilkudziesiąt kroków rowem i płotem opasaną użyć można.

§. 43.

Dozór w lazarecie poruczyć Weterynarzowi, lub innemu zdatnemu przez Lekarza Obwodu obranemu i stosowną instrukcją opatrzonemu człowiekowi.

§. 44.

Do posługi w lazarecie użyci bydź mają parobcy przyprowadzający chore bydło; zbyteczni jednak bez wycięcia do lazaretu po dopełnionem oczyszczeniu ciała i ubioru, w sposobie wskazanym w §. 57. do swych mieszkań powrócić mogą.

§. 45.

Przy lazarecie powinno się znajdować miejsce do zakopywania bydła upadłych, tudzież duże beczki napełnione wodą wapienną lub mocnym ługiem z popiołu, w których skóry z upadłych zwierząt zdjęte, przez 48. godzin moczone, do wyprawy oddane bydź mogą.

§. 46.

Na około lazaretu mają stać strażnicy dla przyjęcia tego wszystkiego, co do użytku wewnętrznego dostarczają, iako to: pokarmu dla ludzi i bydła, tudzież lekarstw i t. p.

III. Prawidła Policyjno-Lekarskie po inż zupełnie ustaléy zarazie bydłécéy.

§. 47.

Zarazę dopiero w ten czas za ukończoną uważać należy, kiedy po upływnieniu dni dwudziestu od upadnięcia lub wyzdrowienia ostatniéy choréy sztuki bydła choroba inż u żadnéy sztuki bydła nie okazała się i w tym razie.

§. 48.

Urządник Administracyi miejscowéy, to jest Wóyt gminy, Burmistrz i t. p. winien zarządzić oczyszczenie obór, zwierząt i ludzi, tudzież donieść o tém Kommissarzowi swego Obwodu, który znosi przecięcie komunikacyi i o tém mieszkańców Obwodu przez Okólnik zawiadamia.

§. 49.

Gnóy w stanowisku po chorych i upadłych sztukach bydła pozostały, wozem w skrzyni końmi wywieść należy, strzegąc się rozprószenia: na miejscu do złożenia go przeznaczoném roztrząść i po czterestu dniach zaozać, a przed dopełnieniem tego bydła na takowe miejsce nie puszczać.

§. 50.

Karm który się znajdował nad powatą stanowiska chorych bydła, należy spalić, można go jednak po przeniesieniu i wywietrzeniu kilkudniowém na miejscu otwartem i od przystępu zwierząt zabezpieczoném, użyć dla bydła niepodległego na ten raz panującéy chorobie, tudzież przechorzałégo lub dla koni i owiec.

§. 51.

Postronki, słomę w oborze leżącą, gałgany, do użycia niezdatną odzież posługaczów, żłoby, drabiny, podłogę dyłową, kubły i t. p. spalić należy.

§. 52.

Sprzęty kruszezowe, iako to: łańcuchy i inne wypalić w ogniu.

§. 53.

Ściany murowane po odskrobaniu, a drewniane po zmyciu wrzącym ługiem i osuszeniu, pottzeba dobrze wybielić.

§. 54.

Posadzkę ceglanaą należy wyrzucić, kamienna zaś po wyięciu i trzechkrotném zmyciu wrzącym ługiem, powtórnie ułożoną bydź może, w każdym stoli razie ziemię w stanowisku, czy takowa posadzką lub podłogą wyłożona była, o tyle wybrać należy, o ile w nią może wsiąknąć mógl, to jest na parę stóp, i tak iak gnóy wywieść i zakopać w dole stosownéy głębokości, a stanowisko w miarę zebranéy ziemi, stosowną ilością świeżéy lub piaskiem wysypać.

§. 55.

Wóz i skrzynie do wywozu gnoiu i ziemi ze stanowisk użyte po wyparzeniu wrzącym ługiem, przez dni kilka na otwartem miejscu dla wywietrzenia zostawić, a konie do tego zamiaru użyte splawić, zaś pod czas zimy wiechciem i ciepłą wodą kilkakrotnie zmyć należy.

§. 56.

Przez trzy lub cztery dni, po trzy, cztery razy każdego dnia wykadzać oborę wyiwem z kwasów mineralnych, i tym końcem na mięszaninę złożoną z trzech części soli kuchennéy, a iednéy braunsztynu dobrze sproszkowanych, nalewa się zwolna iedną część kwasu siarczanego mocnego, otwory w oborze zatykaią i takowa zamyka się, a po uskuteczniionych nakadzaniach, dla wywietrzenia przez dni czternaście otworem zostawia się; poczem bydło zdrowe do tak oczyszczoney obory wprowadzoném bydź może.

§. 57.

Ludzie którzy u chorych sztuk przebywali, takowe dobiiali, upadłe wywozili, po wykapaniu się w wodzie mydłanéy, odzież i obuwie odmienić mają, zaś poprzednio mianą podartą odzież i obuwie spalić, a ieszcze dobre suknie po dwudniowém wymoczeniu ich w ługu, następném wypraniu i dziesięciodniowém wywietrzeniu użytymi bydź mogą.

§. 58.

Wszelkie domowe zwierzęta i nawet bydło które przechorowało, po uśmierzonéy chorobie należy myć kilkakrotnie wiechciem w ługu zmaczanym, a szczególniéy kopyta i racice.

B. *Sposób postępowania w ospie owczéy dla zapobieżenia wprowadzeniu i powstaniu zarazy, iako też prędkiego wytepienia, teyże iesli gdziekolwiek inż się wszczęła.*

§. 59.

We względzie wchodu trzód zagranicznych do Królestwa, trzeba się zaatósować do przepisów §§. 1. i 3. obiętych.

§. 60.

Podęyrzana trzoda owiec na Komorze pogranicznéy przez dni dwa w kwarantannie stać ma, i gdy wśród téyże pod czas rewizyi choćby tylko u kilku sztuk ospa dostrzeżoną zostanie, cała trzoda natychmiast za granicę zwróconą bydź ma.

Skoro gdziekolwiek w krainie okaże się ośpica:

§. 61.

Wójt gminy winien natychmiast donieść o tém Kommissarzowi Obwodowemu a ten zawiadomić mieszkańców szczególnież sąsiedzkich gmin, aby ei wszelkie środki zaradcze przedsięwziąć mogli.

§. 62.

Przy drodze prowadzący do wsi w której ospa wybuchła, zawiesić na słupie tablicę z napisem: „W tej wsi panuje ospa owcza.”

§. 63.

Jeżeli droga do przechodu trzód zagranicznych przeznaczona leży wśród wsi w której zaraza panuje, Wójt gminy przez ciąg trwania choroby, winien wskazać do tego zamiaru inną drogę.

§. 64.

Rzeźnikom, handlarzom, obcym parobkom i t. p. wzbronieć wstęp do owczarni i nie dozwolnić dotykania się owiec zdrowych.

§. 65.

Owce obec lub świeżo przykupione, przed połączeniem z owcami domowymi, przez trzy tygodnie ściśle odosobnione utrzymywać należy.

§. 66.

Nawet jeszcze zdrowe owce mają codziennie rewidować ludzie niemający żadnego związku z chorymi i tym końcem należy drzwi w owczarni o tyle otworzyć, aby owce tylko pojedynczo jedna za drugą wychodziły, a to dla dokładniejszego obejrzenia każdéj z nich szczególności.

§. 67.

Pod czas rewizyi znalezione chore owce, zostawić w owczarni w której pierwéj stały, zdrowe zaś wypędzić natychmiast, i umieścić w owczarni lub szopie oddalony najmniey na czterysta kroków od owczarni z której przeprowadzonymi zostały; w lecie zaś i przy pogodzie na wolném powietrzu w zagrodzie, tak jednak, aby od wpływu upału zabezpieczone były.

§. 68.

Kiedy choroba zajmuje dopiero kilka sztuk owiec, najlepiéj takowe zabić. —

§. 69. Ludzie

(Dalszy ciąg nastąpi w Nrze. 31.)

DODATEK